

Verlengde Noordkade 2
5462 EH Veghel

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
T.a.v. mw. drs. S.Th.M. Hermans
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Veghel, 4 december 2024

Ons kenmerk: 24TT0047

Betreft: Reactie Klimaatplan

Geachte mevrouw Hermans,

Met veel belangstelling hebben wij het Ontwerp Klimaatplan 2025-2035 bestudeerd. Wij onderschrijven de expliciete aandacht voor de noodzakelijke transitie naar een klimaatneutraal en circulair voedselsysteem van harte. Graag delen wij enkele observaties en voorstellen met u om deze transitie samen te versnellen en te versterken.

1. Urgentie en samenwerking in de voedselketen

Het doel om voedselverspilling in 2030 met 50% te verminderen ten opzichte van 2015 is ambitieus en noodzakelijk. Wij delen de visie dat ketenoverstijgende samenwerking en gedegen monitoring essentieel zijn om deze ambitie waar te maken. Het jaarlijks verspillen van voedsel leidt tot minimaal 7 Mton CO₂-uitstoot. Door voedselverspilling te halveren, kan Nederland jaarlijks ca. 3 Mton CO₂-uitstoot voorkomen, een substantiële bijdrage aan de klimaatdoelen.

Wij hebben aangetoond effectief te zijn in het meten van verspilling en het mobiliseren van actie binnen sectoren door verspilling zichtbaar te maken en samen te werken aan concrete oplossingen en het opschalen hiervan. Het Klimaatplan kan profiteren van een sterke verankering van concrete doelstellingen rondom voedselverspilling en van een robuuste monitoringstructuur, zoals wij die in andere sectoren hebben geïmplementeerd.

Onze aanpak in samenwerking met de Nederlandse retailsector heeft al geleid tot een daling van voedselverspilling met 35%, oftewel jaarlijks 70 miljoen kg, met ca. 200 Kton CO₂ lagere emissie, tussen 2018 en 2023¹. Daarnaast zijn we actief in sectoren zoals horeca, vis, levensmiddelenindustrie en dierlijke eiwitten en blijven we inzetten op het betrekken van nieuwe partners. Deze ervaring en resultaten tonen aan dat het mogelijk is om verspilling substantieel te verminderen en tegelijkertijd economische en maatschappelijke waarde te creëren.

2. Kansen in de primaire sector

Wij zijn blij dat boeren en agrarische ondernemers nadrukkelijk worden genoemd in het Klimaatplan, omdat we hier grote kansen zien voor zowel het klimaat als de boeren zelf. In Nederland verspillen we bijna een kwart van ons voedsel. Dit zijn waardevolle producten waarvan dan eveneens de gebruikte energie, grondstoffen, water en landgebruik verloren

¹ bron: <https://samentegenvoedselverspilling.nl/kennisbank/kb-hoeveel-wordt-er-verspild-in-supermarkten>

Verlengde Noordkade 2
5462 EH Veghel

gaan. Het terugdringen van voedselverliezen in de primaire sector levert daarom een dubbele winst op: het draagt bij aan de klimaatdoelstellingen én aan een betere waardering en benutting van door boeren geproduceerd voedsel.

De ketenoverstijgende aanpak die wordt genoemd in het Klimaatplan, is hierbij van groot belang. Monitoring in de primaire sector moet verder worden opgeschaald, er is meer nodig om daadwerkelijk impact te realiseren. Wij pleiten voor:

- Concrete en meetbare doelstellingen voor het verminderen van verliezen in de primaire sector,
- Actiegerichte samenwerking tussen boeren en andere ketenpartners om verliezen op het land te voorkomen,
- En monitoring die niet alleen verspilling meet, maar ook de voortgang van maatregelen inzichtelijk maakt.

Deze stappen kunnen Nederland helpen de verliezen in deze cruciale schakel van de voedselketen structureel terug te dringen.

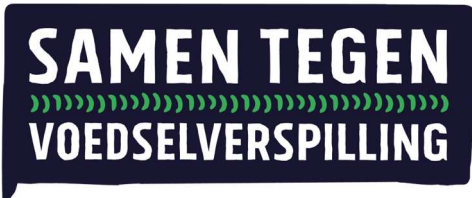
3. De rol van consumenten

We zijn blij te zien dat in het Klimaatplan voedselverspilling al wordt meegenomen in de monitoring van duurzaam gedrag bij mensen thuis. Dit sluit naadloos aan bij onze aanpak, waarbij we de afgelopen jaren uitgebreide data hebben verzameld over voedselverspilling bij consumenten en daar gericht actie op hebben ondernomen. Deze acties hebben resultaat: de voedselverspilling bij consumenten is de afgelopen jaren aanzienlijk afgenomen: 23% tussen 2015-2022, ca. 200 miljoen kg, met een ca. 500 Kton CO₂ lagere emissie.

Hoewel we trots zijn op deze vooruitgang, merken we dat de daling nu stagneert. Het laaghangende fruit is geplukt, en daarom moeten we de komende tijd extra inzetten om verdere stappen te zetten. Dit vraagt om vernieuwende initiatieven, intensievere samenwerking, en gerichte campagnes die consumenten blijven inspireren en ondersteunen om bewuster om te gaan met voedsel. Alleen zo kunnen we de gestelde doelen voor 2030 en daarna behalen.

4. Een goedkope oplossing

Het verminderen van voedselverspilling is niet alleen effectief, maar ook één van de meest kostenefficiënte oplossingen om de uitstoot van emissies omlaag te brengen. Door voedselverspilling met 50% in Nederland te reduceren, kunnen we 3 Mton CO₂ uitstoot voorkomen. Zoals al eerder aangegeven zijn de eerste succesvolle stappen de afgelopen jaren gezet, de eerste quick wins gerealiseerd en daarmee enige bewijslast gecreëerd. Als Samen Tegen Voedselverspilling hebben we met ons ecosysteem een route uitgestippeld om de komende 6 jaar een verdere reductie van 500 Kton voedselverspilling per jaar (= 1-1½ Mton CO₂ lagere emissie) te realiseren. De geschatte publieke investering om dit te bereiken is €25 miljoen, uitgaande van de hefboom die hiermee wordt gecreëerd voor private investeringen, aangezien effectieve oplossingen tegen voedselverspilling een aanzienlijk economisch voordeel opleveren. Dit betekent een maatschappelijke kostprijs van slechts €16,70 per ton CO₂-reductie. Voedselverspilling verminderen is dus niet alleen een effectieve maar ook een goedkope maatregel. En het draagt tegelijkertijd ook nog eens bij aan een duurzame verandering van ons voedselsysteem.

Verlengde Noordkade 2
5462 EH Veghel

Samen impact maken

De transitie naar een circulair voedselsysteem vraagt om concrete stappen, meetbare doelstellingen en bewezen aanpakken. Met onze kennis, ervaring en bestaande samenwerkingen dragen wij al bij aan het terugdringen van voedselverspilling en het behalen van klimaatdoelen.

Onze ambities en aanpak sluiten naadloos aan bij diverse ambities in het Klimaatplan en we staan klaar om u te ondersteunen bij de uitvoering hiervan. Samen kunnen we effectief werken aan een toekomstbestendig en klimaatneutraal voedselsysteem.

Met vriendelijke groet,

T. Timmermans
Directeur

Stichting Samen Tegen Voedselverspilling

Dragende organisaties: Ministerie van LNVN, Voedingscentrum, Wageningen University & Research, Provincie Noord-Brabant en Gemeente Meierijstad